

PISANA UPUTSTVA U SKLADU SA ADR

Mjere ukoliko dođe do nezgode ili hitnog slučaja

Ako tokom transporta dođe do nezgode ili hitnog slučaja, članovi posade moraju preduzeti sledeće mjere, ukoliko se one mogu bezbjedno i praktično sprovesti:

- Aktivirati sistem kočenja, isključiti motor i odvojiti akumulator upotrebom glavnog prekidača, ukoliko postoji;
- Izbjeći izvore paljenja, naročito ne smije da se puši, da se koriste elektronske cigarete ili slični uređaji ili da se uključi bilo kakva električna oprema;
- Obavijestiti odgovarajuće službe za hitne intervencije i pružiti im što više informacija o vanrednom događaju ili nezgodi i o zatečenim materijama;
- Obučiti svetloodbojni prsluk i na odgovarajući način postaviti samostojeće znake upozorenja;
- Držati transportna dokumenta na dostupnom mjestu za dolazak službi za hitne intervencije;
- Prosute materije ne smiju se gaziti ili dodirivati, izbjeci udisanje isparenja, dima, prašine i pare u području gdje ih vjetar nanosi;
- Ukoliko je to moguće i bezbjedno, upotrijebiti aparat za gašenje požara da bi se ugasili manji požari/izvori požara na pneumaticima, kočnicama i u prostoru za motor;
- Članovi posade vozila ne smiju da gase požar u tovarnom prostoru;
- Ukoliko je to moguće i bezbjedno, upotrijebiti opremu za vozilo, da bi se izbjeglo isticanje materije u vodene tokove ili kanalizaciju i da bi se izlivena materija sakupila;
- Udaljiti se iz neposredne blizine mjesta gdje se desila nezgoda ili hitna intervencija, upozoriti druge osobe da se udalje i pridržavati se uputstava službi za hitne intervencije;
- Skinuti kontamiranu odjeću i upotrijebljenu kontaminiranu zaštitnu opremu i osigurati njeno bezbjedno odlaganje.

Dodatna uputstva za članove posade vozila o opasnim osobinama opasne robe prema klasama i o mjerama koje se moraju preduzeti u zavisnosti od preovlađujućih okolnosti		
Listice opasnosti i velike listice opasnosti	Opasne osobine	Dodatna uputstva
(1)	(2)	(3)
<p>Eksplzivne materije i predmeti</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Može da ima niz osobina i posljedica kao što je masovna detonacija, efekat rasprskavanja, jak požar/sirenje toplote, stvaranje jakog svjetlosnog efekta, buke ili dima. Osjetljiva je na udar i/ili sudar i/ili toplote.</p>	<p>Potražiti zaklon ali udaljiti se od prozora.</p>
<p>Eksplzivne materije i predmeti</p> <p>1.4</p>	<p>Mala opasnost od eksplozije i požara.</p>	<p>Potražiti zaklon.</p>
<p>Zapaljivi gasovi</p> <p>2.1</p>	<p>Opasnost od požara. Opasnost od eksplozije. Može da bude pod pritiskom. Opasnost od gušenja. Može da izazove opekotine i/ili promrzline. Sadržaj može da eksplodira usljed dejstva toplote.</p>	<p>Potražiti zaklon. Ne zadržavati se u nižim područjima.</p>
<p>Nezapaljivi, neotrovni gasovi</p> <p>2.2</p>	<p>Opasnost od gušenja. Može da bude pod pritiskom. Može da izazove promrzline. Sadržaj može da eksplodira usljed dejstva toplote.</p>	<p>Potražiti zaklon. Ne zadržavati se u nižim područjima.</p>
<p>Otrovni gasovi</p> <p>2.3</p>	<p>Opasnost od trovanja. Može da bude pod pritiskom. Može da izazove opekotine i/ili promrzline. Sadržaj može da eksplodira usljed dejstva toplote.</p>	<p>Upotrijebiti zaštitnu masku. Potražiti zaklon. Ne zadržavati se u nižim područjima.</p>
<p>Zapaljive tečne materije</p> <p>3</p>	<p>Opasnost od požara. Opasnost od eksplozije. Sadržaj može da eksplodira usljed dejstva toplote.</p>	<p>Potražiti zaklon. Ne zadržavati se u nižim područjima.</p>
<p>Zapaljive čvrste materije, samoreagujuće materije, materije podložne polimerizaciji i eksplozivne materije umanjene osjetljivosti</p> <p>4.1</p>	<p>Opasnost od požara. Zapaljiva ili sagoriva, može da se zapali usljed dejstva toplote, iskrom i plamenom. Može da sadrži samoreagujuće materije koje su sklone egzotermnom razlaganju usljed dejstva toplote, u kontaktu sa drugim materijama (kao što su kiseline, jedinjenja teških metala ili amini), usljed trenja ili udara. To može da dovede do stvaranja štetnih ili zapaljivih gasova i pare ili do samozapaljenja. Sadržaj može da eksplodira usljed dejstva toplote. Opasnost od eksplozije eksplozivnih materija Umanjene osjetljivosti usljed gubitka sredstva za umanjivanje osjetljivosti.</p>	
<p>Samozapaljive materije</p> <p>4.2</p>	<p>Opasnost od požara samozapaljenjem usljed oštećenja komada ili isticanja sadržaja. Može bumo da reaguje sa vodom.</p>	
<p>Materije koje u kontaktu sa vodom razvijaju zapaljive gasove</p> <p>4.3</p>	<p>U kontaktu sa vodom opasnost od požara i eksplozije.</p>	<p>Prosute materije treba isušiti posipanjem/ pokrivanjem.</p>

Dodatna uputstva za članove posade vozila o opasnim osobinama opasne robe prema klasama i o mjerama koje se moraju preduzeti u zavisnosti od preovlađujućih okolnosti		
Listice opasnosti i velike listice opasnosti (1)	Opasne osobine (2)	Dodatna uputstva (3)
Oksidirajuće materije 5.1	Opasnost od snažne reakcije, (za)paljenja i eksplozije u kontaktu sa gorivim ili zapaljivim materijama.	Izbjegavati miješanje sa zapaljivim ili sagorivim materijama (npr. piljevinom).
Organski peroksidi 5.2	Opasnost od egzotermnog razlaganja na povišenoj temperaturi, u kontaktu sa drugim materijama (kao što su kiseline, jedinjenja teških metala ili amini), usljed trenja ili udara. To može da vodi do stvaranja štetnih i zapaljivih gasova i pare ili do samozapaljenja.	Izbjegavati miješanje sa zapaljivim ili sagorivim materijama (npr. piljevinom).
Otrovne materije 6.1	Opasnost od trovanja pri udisanju, dodiru sa kožom ili gutanjem. Opasnost za vodenu sredinu ili kanalizaciju.	Upotrijebiti zaštitnu masku.
Zarazne materije 6.2	Opasnost od zaraze. Kod ljudi i životinja može da izazove teške bolesti. Opasnost za vodenu sredinu ili kanalizaciju.	
Radioaktivne materije 7A 7B 7C 7D	Opasnost od apsorbovanja i spoljnog ozračivanja.	Ograničiti vrijeme izlaganja.
Fisione materije 7E	Opasnost od nuklearne lančane reakcije.	
Nagrizajuće materije 8	Opasnost od opekotina usljed nagrizanja. Može međusobno, sa vodom i drugim materijama burno da reaguje. Izlivena materije mogu da razvijaju nagrizavajuće pare. Opasnost za vodenu sredinu ili kanalizaciju.	
Ostale opasne materije i predmeti 9 9A	Opasnost od opekotina. Opasnost od požara. Opasnost od eksplozije. Opasnost za vodenu sredinu ili kanalizaciju.	

Napomena:

1. Za opasnu robu sa višestrukom opasnošću i za mješoviti tovar mora biti uvaženo svako primjenjivo uputstvo.
2. Navedena dodatna uputstva u koloni (3) tabele mogu biti prilagođena da odražavaju klasu opasne robe koja se prevozi i njeno prevozna sredstvo

Dodatna uputstva za članove posade vozila o opasnim osobinama opasne robe koje su prikazane obilježjima i o mjerama koje se moraju preduzeti u zavisnosti od preovlađujućih okolnosti		
Obilježje	Osobine opasnosti	Dodatna uputstva
(1)	(2)	(3)
	Opasnost za vodenu sredinu i kanalizaciju.	
Materije opasne po životnu sredinu		
	Opasnost od opekotina usljed toplote.	Izbjegavati dodirivanje vrućih dijelova transportne jedinice i isurele materije.
Materije na povišenoj temperaturi		

<p align="center"><u>Oprema za ličnu i opštu zaštitu,</u> <u>za sprovođenje opštih mjera i mjera u hitnim intervencijama u zavisnosti od opasnosti,</u> <u>koja se prema odjeljku 8.1.5 ADR mora nalaziti u transportnoj jedinici</u></p>		
<p>Sljedeća oprema se mora nalaziti u transportnoj jedinici:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jedan klinasti podmetač za svako vozilo, čije dimenzije moraju biti prilagođene najvećoj dozvoljenoj masi vozila i prečniku točkova; – dva samostojeća znaka upozorenja; – tečnost za ispiranje očiju^a; i <p>za svakog člana posade vozila:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jedan svetloodbojni prsluk; – prenosiva lampa; – jedan par zaštitnih rukavica; i – oprema za zaštitu očiju. <p>Zahtjevana dodatna oprema za određene klase:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaštitna maska za svakog člana posade se mora nalaziti u transportnoj jedinici za brojeve listica opasnosti 2.3 ili 6.1; – jedna lopata^b; – jedna pokrivka za slivnike^b; – jedan prihvatni sud^b. 		

^a Ne zahtjeva se za brojeve listica opasnosti 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 i 2.3.

^b Zahtjeva se samo za čvrste i tečne materije sa listicama opasnosti brojeva 3, 4.1,4.3, 8 или 9.